

ВИДИ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ ТА СТАН ЇХНЬОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

к.е.н., ст. викладач Івашова Н.В., студентка гр. МКс-22 Авраменко А.С.

Інкубатор представляє собою складний багатофункціональний комплекс, який реалізує широкий перелік інноваційних послуг. Як правило, він займає одну або кілька будівель. Інноваційна фірма в залежності від її технологічного профілю купує або орендує в інкубатора той чи інший набір інноваційних послуг, куди обов'язково входить оренда приміщення. Інкубаційний період фірми-клієнта триває переважно 2-3 роки, рідше 5 років. По закінченню цього терміну інноваційна фірма залишає інкубатор і розпочинає самостійну діяльність. Бізнес-інкубатори займаються реалізацією будь-якого проекту, що передбачає прибуток. Вони знаходяться під патронатом банку, який готовий інвестувати ризиковий капітал.

В основі «інкубаторного» підходу лежать цілі і завдання формування певного позитивного підприємницького середовища і надання конкретної підтримки для нових бізнес-одиниць у будь-якій галузі господарювання.

Існують такі основні підходи до «інкубування підприємництва»:

1. Класичні бізнес-інкубатори – являють собою структури, що допомагають новим компаніям на етапі їх становлення. Вони надають дрібним фірмам-початківцям приміщення, інфраструктуру і визначений набір послуг, які можуть розширити їх можливості у розгортанні та організації роботи на початковому етапі розвитку.

2. Промислові зони, що забезпечують динамічний підхід до проблем регіонального соціально-економічного розвитку з урахуванням інтересів місцевих муніципалітетів і органів регіонального розвитку.

3. Зони експортної орієнтації, які можуть бути надзвичайно корисними для розвитку зовнішньоторговельного потенціалу. Цей вид бізнес-інкубатора сприяє наданню ділових послуг: забезпечуючи доступ до інфраструктури і податкових пільг, він сприяє залученню прямих іноземних інвестицій.

4. Наукові (технологічні) парки – це науково-виробничі територіальні комплекси, головне завдання яких полягає у формуванні максимально сприятливого середовища для розвитку малих і середніх наукомістких інноваційних фірм. У структурі технопарків представлені такі центри: інноваційно-технологічний, навчальний, консультаційний, інформаційний, маркетинговий, юридичний, фінансовий, економічний, промислова зона.

Створення технопарків має на меті комерціалізацію науково-технічної діяльності, більш швидке просування наукових досягнень у матеріальну сферу. Технопарк – це єдина форма інноваційної діяльності, що дійсно працює в Україні.

5. Віртуальні бізнес-інкубатори, що пропонують послуги в кіберпросторі. Віртуальний бізнес-інкубатор - це унікальний ІТ-продукт, створений для допомоги підприємцям. Бізнес-інкубатор став надійним інструментом розвитку фінансової та майнової підтримки малого та середнього підприємництва.

6. Територіально-виробничі комплекси і коопераційні мережі - являють собою об'єднання підприємств, що діють в географічній близькості один від одного в одному галузевому секторі.

7. Бізнес-інкубатори, орієнтовані на розвиток наукомістких малих підприємств. Зокрема, це так званий інкубатор технологій - наукомістке підприємство, пов'язане з університетом, науково-технологічним парком або інноваційним центром. Його завдання – обслуговування малих інноваційних підприємств, вирощування нових фірм, надання їм допомоги у виживанні та успішній діяльності на ранній стадії розвитку.

8. Венчурні інкубатори, які використовують зонтичний бренд бізнес-інкубатора та налагоджують взаємодію з венчурними інвесторами - органами державної влади, великими компаніями з інших країн.

Нині в Україні зареєстровано близько 70 бізнес-інкубаторів, та насправді ефективно діючими можна назвати не більше десятка. Попри доволі цікаву ідеологію такого бізнес-напряму, на вітчизняному ринку він поки що не прижився.

До факторів, що заважають розвитку українських інкубаторів відносять:

- дефіцит кредитних ресурсів і їх завищену вартість;
- слабо розвинений або дорогий венчурний капітал;
- несприятливу для бізнес-середовища державну політику;
- брак підтримки інновацій;
- бюрократизованість.

Для того щоб вітчизняні бізнес-інкубатори запрацювали, варто кардинально змінити підходи до їх діяльності. По-перше, необхідно розробити критерії результативності і на їх підставі здійснити сертифікацію всіх бізнес-інкубаторів в Україні. По-друге, місцеві органи влади повинні бути зацікавлені у виділенні земельних ділянок під будівництво муніципальних комплексів підтримки малого та середнього бізнесу, до яких мають увійти бізнес-інкубатор, виробничі та складські приміщення, бізнес-центр. По-третє, спільно з банками необхідно розробити бізнес-план іпотечного кредитування будівництва комплексів. Пріоритетне право бути клієнтами комплексів повинні мати підприємства, які реалізують муніципальні, соціально важливі програми й інноваційні проекти.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 111-112.